

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Митне регулювання»

на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 7 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Експертиза та митна справа»
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 076 Підприємництво та торгівля
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,

Рачинська Зоя Павлівна

старший викладач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Контактний телефон	+38-050-98-27-645 +38-067-10-51-625
Електронна адреса	zojar87@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tpt.puet.edu.ua он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Вивчення теоретичних та практичних питань функціонування митної системи України, що пов'язано з необхідністю створення нових підходів до розробки та прийняття управлінських рішень з питань зовнішньоекономічної діяльності: формування цілісної системи знань і умінь про правове регулювання справляння митних платежів, що входять поряд з іншими податками і зборами в податкову систему України; досягнення студентами розуміння значення і ролі митного тарифу в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності, захисту внутрішнього ринку країни від іноземної конкуренції, а також як вагомого джерела поповнення доходів державного бюджету.
Тривалість	6 кредитів ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції (бесіди, роз'яснення, інструктування, коментування) та практичні заняття в аудиторії (усні та письмові вправи, ілюстрування, демонстрування, тестування), самостійна робота поза розкладом (есе, методи ситуаційного аналізу)
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Наявність широких знань з основ митної справи, теорії та методики експертної діяльності
Мова викладання	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних структур і застосовувати його на практиці. ПР19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм. ПР 24. Вміти здійснювати митні процедури та виконувати митні формальності, забезпечувати контроль дотримання заходів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	СК06. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності. СК08. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній діяльності. СК09. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких та торговельних структур. СК 13. Здатність використовувати методи митно-тарифного і нетарифного регулювання для виконання та контролю зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів ринку.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи митного регулювання		
Тема 1. Концептуальні основи митного регулювання	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми 1. Державні органи управління: міністерство зовнішньої торгівлі, торгові представництва, центральні банки 2. Приватні об'єднання і організації і їх роль в області сприяння розвитку міжнародної діяльності: союзи підприємців, торговельні палати.
Тема 2. Документальне супроводження здійснення зовнішньоекономічних операцій	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми : 1. Зміст Конвенції про міжнародні залізничні перевезення 2. Характеристика документів, що надаються для митного оформлення виробником товарів.
Тема 3. Методи нетарифного регулювання та країни походження товару	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Приховані бар'єри, їх місце у державному регулюванні зовнішньоторговельної діяльності 2. Технічні бар'єри 3. Верифікація сертифікатів про походження товарів з України
Тема 4. Економічна сутність митних платежів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на тему: 1. Еволюція митно-тарифної політики в Україні 2. Позитивні та негативні наслідки вступу України до СОТ
Модуль 2. Характеристика системи митного оподаткування		
Тема 5. Міжнародні правила «Інкотермс» - правила інтерпретації комерційних термінів, митна вартість як об'єкт оподаткування при нарахуванні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на тему: 1. Використання правил Інкотермс у внутрішніх договорах 2. Судова практика з питань визначення митної вартості товарів

митних платежів		
Тема 6. Оподаткування митними платежами товарів. Що переміщуються через митний кордон України	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на тему «Застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні»
Тема 7. Механізм нарахування непрямих податків при здійсненні імпорتنих операцій, гарантії забезпечення виконання зобов'язань перед митними органами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на тему : 1. Механізм нарахування акцизного податку на автомобілі легкі, призначені для перевезення людей, включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони та гоночні автомобілі. 2. Аналіз Типових Угод про надання фінансових гарантій митним органам банківською установою 3. Аналіз Типових Угод про надання фінансових гарантій митним органам незалежним фінансовим посередником.
Тема 8. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на тему «Ввезення на митну територію України громадянами алкогольних напоїв та тютюнових виробів».

Інформаційні джерела

Основні

1. Гіжевський В. К., Бабенко, В. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: історія і сучасність. Вчені записки Університету «КРОК». 2019. (4 (56)). С. 34-40.
2. Грєбєльник О. П. Митна справа: підручник. 4-тє вид., оновл. та допови. К. : Центр учб. л-ри, 2014. 472 с.
3. Грєбєльник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-тє вид., перероб. та донов.; Університет ДФС України. Ірпінє. 2019. 410 с.
4. Дєйничєнко Г. В., Афукова П. О. Технічні засоби митного контролю: підручник. Х. : Світ техпїки І технологїй, 2007. 509 с.
5. Ємченко І. В., Закусїлов А. П. Методи і технічні засоби митного контролю: Підручник. К.: Центр навч. л-ри, 2007. 432 с.
6. Кириченко О. В. Митне регулювання (І семєстр): диєт, курс з навчальної дисциплїни для здобувачїв вищої освїти денної та заочної форм навчання спецїальностї 076 Підприємництво, торгївля та біржова діяльностї, освїтньої програми «Митна справа в міжнародній торгївлї». Полтава: ПУЕТ, 2022. <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2934>.
7. Кириченко О. В. Митне регулювання (ІІ семєстр): дист. курс з навчальної дисциплїни для здобувачїв вищої освїти денної та заочної форм навчання спецїальностї 076 Підприємництво, торгївля та біржова діяльностї, освїтньої програми «Митна справа в міжнародній торгївлї». Полтава: ПУЕТ, 2022. URL: <http://www2.el.puet.cdu.ua/st/coursc/vicw.php?id=3205>.
8. Котиш О. М. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку і О. М. Котиш, С. В. Бєстужєва, І. В. Мїлько і і Coastal regions: problems and paradigms of socio-economic development: Collective monograph under the editorship of T. Derkach, Doctor of Economic Sciences. Riga, ІЛІа: Publishing House «Baltija Publishing», 2018. Р. 206 233.
9. Митна справа: Навчальний посїбник / О. С. Кузьмін, О. Г. Мельник, О. К). Григор'єв. А. О. Босак, К. О. Дорошєкєвич. А. В. Тодощук, М. Г. Бортнікова. Р. Б. Рогальський. Львів : Видавництво Львівської полїтехніки, 2015. 232 с.

10. Митна справа: підручник /11. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський; за ред. П. В. Пашка. Київ : Київ. иац. торг.-екои. ун-т, 2016. 572 с.
11. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Tcxt>.
12. EU - Customs Regulations. URL: <https://www.ltrade.gov/country-commercial-guides/eu-customs-regulations>

Додаткові

1. Генеральна Угода з тарифів і торгівлі 1994 року: Угода СОТ від 15 квітня 1994 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_00\(3#Text\)](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_00(3#Text)).
2. Сопітько А. О., Кириченко О. В. Митне регулювання переміщення через митний кордон України підакцизної алкогольної продукції. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13-14 квітня 2022 р.). І Полтава : ПУНТ, 2022. С. 149-151.
3. Угода про застосування статті VII Генеральної Угоди по тарифам та торгівлі 1994 року : Угода СОТ від 15 квітня 1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_01#Text.
4. Shmyhol D.O., Kyrychenko O.V. Studying the procedures for importing drones to Ukraine. Quality and safety of goods: materials of the VII International Scientific and Practical Conference, Lutsk (28 April 2023)/ edited by Doctor of Technical Sciences, Professor V.V. Tkachuk. Lutsk: Vczha-Druk, 2023. С. 223-225.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Пакет програмного забезпечення MD Office, до якого входять програмні продукти MD Info, MD Explorer, MD Declaration.
3. Дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf> Положення про повторне навчання: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultatuv-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>;

Інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта): <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacziy-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsumkontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ: <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці

«Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (4 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (8 балів); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (4 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (8 балів); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Підсумковий контроль: залік (ПМК)	
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю